

LATVIJAS INDUSTRIĀLĀ KANĒPJU ASOCIĀCIJA (LIKA)

Nozare- Kanēpes

Nozares raksturojums

1. **Kaņepes** (*Canabis sativa*, *sējas jeb rūpnieciskās kaņepes*) ir **tradicionāla** visu Latvijas reģionu agrokultūra. Vēsturiskie dati liecina, ka kaņepes Latvijas teritorijā tika audzētas tirdzniecības nolūkiem (šķiedra, riekstiņi) jau 16.-17.gs. Rīga šajā laikā bija viens no nozīmīgākajiem kaņepju šķiedras piegādātājiem Eiropā.
2. Latvijā ir **kaņepju audzēšanai piemērota augsne** (smilšmāls, mālsmilts) un labvēlīgi un **atbilstoši agroklimatiskie apstākļi**.
3. Ir izveidotas Latvijai piemērotas vietējās kaņepes un pēdējo gadu laikā tiek pārbaudītas ārvalstīs audzētās šķirnes, kuras uzrāda perspektīvus rezultātus.
4. Latvijas zinātnes un pētniecības līdzšinējā pieredze un iestrādes ir uzskatāma par būtisku faktoru, kas spēj nodrošināt kaņepju nozares strauju izaugsmi.
5. Ir izveidojušies **ar nozari saistīti speciālisti un zemnieku saimniecības**, kuras nodarbojās ar šīs kultūras audzēšanu un pētniecību.

Nozares galvenās problēmas(1)

- Nozares attīstība ir saistāma ar nepieciešamību būtiski modernizēt kaņepju pirmapstrādes paņēmienus, kas prasa izpratni par tehnoloģijām, kā arī naudas ieguldījumus.
- Pietrūkst pieredzes par šādas multifunkcionālas kultūras (šķiedras, eļļas ieguve) audzēšanu, ekonomiskajiem faktoriem, tirgus pieprasījuma izmaiņām.
- Prasmju un pieredzes trūkums ierobežo vietējo kaņepju audzētāju un pārstrādātāju iespējas sekmīgi „iespieties” ar kaņepju produktiem tirgū.
- Zemnieku un komersantu ierobežotās iespējas veikt investīcijas modernu tehnoloģiju ieviešanā un pilnveidošanā.

Nozares galvenās problēmas(2)

- Līdz šim pārsvarā notikuši neliela apjoma darījumi ar ES valstīm (šķiedras pārdošana), kas vāji sekmē Latvijas produkcijas un izejmateriālu atpazīstamību.
- Trūkst ilgtspējīgas valsts atbalsta programmas un kopā ar nozares ekspertiem izstrādātas attīstības stratēģijas.
- Nav izveidota kaņepju selekcijas sistēma un sēklu audzēšana. Latvija ir atkarīga no ES valstu sertificēto kaņepju sēklu ražotājiem un piegādātājiem.
- Zemnieku saimniecības neprofesionāli risina kaņepju novākšanas tehnikas iegādi, praktiski tikai tiek uzsākta nozares kooperācija.

Darāmie darbi situācijas uzlabošanai

- Ir uzsākta projekta realizācija kaņepju pirmapstrādes rūpnīcas būvniecībai Lībagu pag. Talsu nov. Ar pārstrādes jaudu 7200 tn kaņepju stiebriņu gadā. 2013.gadā rūpnīca varēs pieņemt kaņepju stiebriņus no 1200 ha sējumu.
- Kaņepju audzēšanā ir jāiegulda ~ 500 Ls/ha un realizējot stiebriņus (virs 6 tn/ha) un riekstiņus (virs 300 kg/ha) jāiegūst 660 Ls/ha.
- 2015.gadā stāsies spēkā ES regula, kura paredz, ka autobūvē jāpanāk vismaz 95% atjaunojamo vai otrreiz pārstrādājamo izejmateriālu izmantošana.

Darāmie darbi situācijas uzlabošanai (2)

- Jāatgūst ES un/vai valsts atbalsts kaņepju nozarei, kā CO2 absorbējošai un atjaunojamo resursu kultūrai
- Jāpanāk labas saimniekošanas prakses nosacījumu ievērošana lauksaimniecībā un neapsaimniekoto LIZ atgriešana tautsaimniecībā
- LAP atbalsts pamatā jāorientē uz pievienotās vērtības radīšanu I/s izcelsmes izejvielām
- Tiks iesētas kaņepes vairāk kā 1000 ha platībā
- Tiks uzbūvēta pirmapstrāde Talsos un nodrošināti zemnieki ar specializēto novākšanas tehniku

Paldies par uzmanību!
www.lathemp.lv
guntis.vilnitis@gmail.com

